

Průmyslová produkce opět dramaticky poklesla a EK zhoršila odhad propadu ekonomiky

Průmyslová produkce v květnu dramaticky poklesla, když se meziročně snížila o více než čtvrtinu. To je dáno zejména slabou zahraniční, ale i domácí poptávkou. Nové průmyslové zakázky taktéž znatelně poklesly. Výše uvedené plyne jednak ze sestupné fáze hospodářského cyklu, ale zejména z následků uzavření a znovuootevírání firem v důsledku koronaviru. Nicméně musíme vnímat i to, že se tempa poklesů snižují. V současné době je již naprostá většina omezení zrušena, tudíž postupné znovunastartování ekonomiky probíhá, což dokládají i čísla o meziměsíčním růstu produkce.

Propad průmyslové produkce byl značný, ale pozitivní zprávou je, že zpomaluje. Výroba meziročně v květnu (kal. oč. čísla) klesla o 25,7 % (v dubnu o 33,7 %) a meziměsíčně vykázala dokonce růst o 13,8 % (v dubnu o -23,2 %). Květnovým poklesem tuzemský průmysl dovršil 12 poklesů v řadě.

Výroba automobilového průmyslu meziročně (kal. oč. čísla) klesla o výrazných 45,2 %, nicméně samozřejmě i zde tempa poklesů zpomalují (oproti měsíci dubnu). Meziměsíčně se dokonce jedná o 186,6% nárůst.

Nové průmyslové zakázky vykázaly velmi významný pokles (o 34,7 %), navíc jde o 4. pokles v řadě, z toho poslední 2 měsíce se jedná o poklesy dramatické. Poklesly jak tuzemské zakázky (o 29,7 %), tak i zakázky ze zahraničí (o 36,8 %). Nicméně i zde jsou tempa poklesů nižší.

Tuzemská průmyslová výroba byla zasažena **strmým propadem v Německu**, kde průmyslové výroba meziročně klesla o 23,1 % v květnu. Důvodem je zejména útlum v automobilové výrobě, která v květnu meziročně poklesla o 53,6 %.

Nejen tuzemské předstihové indikátory reflektují uvolňovaná omezení ekonomiky, a tak poměrně značně rostou již druhý měsíc v řadě. Nicméně jejich hodnoty jsou stále pod hodnotou 50, jež odděluje převažující optimistická očekávání od těch pesimistických. Index PMI pro ČR vzrostl z květnových 39,6 bodu na 44,9 v červnu. I v dalších měsících, zejména ve světle dramatického propadu nových průmyslových zakázek, tak lze očekávat pokles průmyslové produkce.

České hospodářství čeká letos kvůli omezením spojeným s šířením koronaviru propad o 7,8 procenta, což je výrazně více, než se původně předpokládalo. Evropská komise ve svém makroekonomickém odhadu zhoršila letošní vyhlídky české ekonomiky o 1,6 procentního bodu proti květnové prognóze. Příští rok by sice hrubý domácí produkt Česka měl vzrůst o 4,5 procenta, i to je však o půl bodu méně než při jarním odhadu.

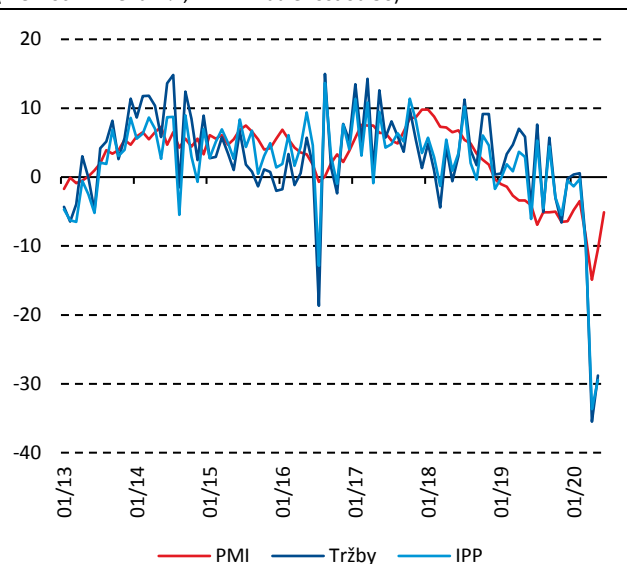
Nejvýraznější propad české ekonomiky předpokládá Evropská komise pro právě skončené druhé čtvrtletí, v němž

by kvůli téměř dvouměsíčním omezením provozu zásadních hospodářských odvětví měl HDP klesnout o téměř 11 procent. Na pokles českého hospodářství orientovaného na vývoz bude mít podle komise zásadní vliv útlum průmyslové výroby a také nižší poptávka v dalších evropských zemích. Zvláště významný dopad bude mít stagnace automobilového průmyslu.

Ekonomiku Evropské unie těžce zasaženou koronavirovými omezeními čeká letos propad o rekordních 8,3 procenta. Pro země používající euro předpovídá unijní exekutiva pokles o 8,7 procenta. Příští rok naproti tomu čeká hospodářství EU růst o 5,8 procenta, v případě eurozóny pak 6,1 procenta, předpokládá Komise.

Zdroj: EUROSTAT, ČSÚ, ČTK, EK, MPO

Vývoj indexu průmyslové produkce, tržeb a PMI
(meziroční změna v %, PMI – vzdálenost od 50)

Zdroj: data ČSÚ, graf MPO

Z DOMOVA

Tuzemská stavební produkce klesla

Stavební produkce v květnu, po očištění dat o kalendářní vlivy, meziročně klesla o 7,6 procenta. Ze секcí stavebnictví vykázalo pokles pozemní stavitelství (o 11,0 procenta), zatímco inženýrské stavitelství mírně rostlo (o 1,2 procenta).

Index důvěry ve stavebnictví klesl, a sice z dubnových -12,5 bodu na květnových -15,0 (v březnu měl ještě hodnotu -3,0). Jen dodejme, že do záporných hodnot index klesl již v únoru, tzn. ještě před propuknutím pandemie koronaviru. To naznačuje, že se nálada ve stavebnictví v poslední době zhoršila a značně převládají pesimistická očekávání. Stavební úřady v květnu 2020 vydaly 7 625 stavebních povolení, meziročně o 2,8 procenta méně. Orientační hodnota těchto staveb dosáhla 36,1 mld. Kč a ve srovnání se stejným obdobím roku 2019 vzrostla o 10,8 procenta.

Zdroj: ČSÚ, MPO

Firmám chybí podle průzkumu zakázky

Českým firmám postiženým následky koronavirové pandemie stále chybí zakázky. Jejich nedostatek považují za největší překážku pro návrat k předkrizové úrovni výroby přibližně tři čtvrtiny podniků, zjistil červnový průzkum Svazu průmyslu a dopravy ČR. Firmy podle něj reagují na problémy především úsporami v nemzdových nákladech, nadpoloviční většina firem neplánuje propouštění.

Zdroj: ČTK

Inflace zrychlila růst na 3,3 %

Spotřebitelské ceny v červnu zrychlily růst na 3,3 procenta z květnových 2,9 procenta. Zdražovaly hlavně potraviny a bydlení, ale dražší byl i alkohol a tabák. Naopak méně než před rokem lidé v červnu platili za dopravu a telekomunikační služby. Informoval o tom Český statistický úřad. Ceny zboží v červnu vzrostly meziročně o 3,4 procenta, ceny služeb o 3,1 procenta.

Zdroj: ČTK, ČSÚ

Bydlení v ČR zdražuje vysokým tempem

Meziroční růst cen domů a bytů v Česku v prvním čtvrtletí zrychlil na 9,5 procenta, o čtvrtletí dřív se ceny zvýšily o 8,9 procenta. Mezi zeměmi Evropské unie byl růst šestý nejvyšší, stejně jako na konci loňského roku. V porovnání s posledním čtvrtletím loňského roku se ceny zvýšily

o 2,6 procenta. Vyplývá to z údajů, které v úterý zveřejnil evropský statistický úřad Eurostat. V EU ceny meziročně vzrostly v průměru o 5,5 procenta. Nejvíce vzrostly ceny domů a bytů v Lucembursku a na Slovensku. Ceny rostly ve všech zemích s výjimkou Maďarska.

Zdroj: ČTK

Export zbraní a vojenského materiálu loni stoupl

Export zbraní a vojenského materiálu z České republiky v loňském roce stoupl o 13,6 procenta na 15,9 miliardy korun. Čeští zbrojaři loni získali 1212 vývozních licencí v hodnotě 21,8 miliardy korun. Vyplývá to ze zprávy o kontrole vývozu vojenského materiálu ministerstva průmyslu a obchodu. České firmy loni podle ní vyvezly vojenský materiál do 98 zemí. Nejčastěji to bylo do sousedních zemí, ale také do Spojených států nebo Izraele. Ke konci roku mělo povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem 290 firem a čtyři fyzické osoby. Hodnotově největší vývoz se uskutečnil do Indonésie, Spojených států a Jordánska, z Evropy pak do Maďarska a Polska.

Zdroj: ČTK

Sněmovna schválila zvýšení schodku rozpočtu...

Sněmovna ve středu 104 hlasy poslanců ANO, ČSSD a KSČM schválila zvýšení letošního schodku státního rozpočtu na rekordních 500 miliard korun. Jde již o třetí navýšení letošního schodku kvůli dopadům epidemie koronaviru. Původní schodek schválený loni v prosinci měl být 40 miliard, Sněmovna jej letos navýšila na 200 a na 300 miliard korun. Ministryně financí Alena Schillerová již dříve vyjádřila naději, že středěční změna rozpočtu je pro letošek poslední. Sněmovna také na návrh KSČM požádala vládu, aby zpracovala koncepci konsolidace veřejných financí pro období 2021 až 2027. Vláda ji má poslancům předložit do 30. září.

Zdroj: ČTK

... a zrušila daň z nabytí nemovitosti

Sněmovna schválila zrušení daně z nabytí nemovitostí. Proti původnímu vládnímu návrhu a přes nesouhlas ministryně financí Aleny Schillerové však zachovala možnost odpočtů zaplacených úroků z úvěrů na bydlení od základu daně z příjmů. Vláda chtěla tuto možnost od roku 2022 zrušit.

Zdroj: ČTK

Prodej aut v ČR klesl

Celkové registrace nových osobních vozidel v červnu klesly na 20 771 kusů (meziroční pokles o 1 131 kusů, resp. 5 procenta). V období leden až červen 2020 klesl počet registrací oproti stejnému období loňského roku o 33 469 kusů na 95 029 kusů (pokles o 26 procent). Podíl firemních automobilů činil až 71,5 procenta. Nejprodávanejší značkou byla Škoda s 36 551 registrovanými vozy, následují Hyundai (7 999), Volkswagen (7 665) a Dacia (4 722). Z hlediska alternativních paliv bylo zaregistrováno 1 028 elektromobilů, 732 vozů na CNG a 209 automobilů na benzín a LPG. Vyplývá to ze statistik Svazu dovozců automobilů.

Zdroj: SDA, MPO

Firmy z programů COVID čerpaly 10 mld.

Živnostníci a firmy podle aktuální statistiky České národní banky čerpali ze záručních programů COVID II, III a Praha k 26. červnu zhruba deset miliard korun. Českomoravská záruční a rozvojová banka přitom do 29. června schválila v těchto programech žádosti za 15,3 miliardy korun. U programu pro velké exportní firmy COVID plus nebylo podle dat ČNB ke konci června čerpání ještě zahájeno. Podle ekonomického analytika České bankovní asociace Miroslava Zámečnicka se firmy snaží využívat spíše bezúplatnou pomoc jako například program Antivirus.

Zdroj: ČTK

Bankovní zisky jsou na jedenáctiletém minimu

České banky si letos do konce května přišly na 23,1 miliardy korun, což znamená meziroční propad takřka o třetinu. Zároveň je to nejhorší výsledek hospodaření od krizového roku 2009, kdy vydělaly ještě o půl miliardy méně. Nepříznivý vývoj dokládají předběžné výsledky, které zveřejnila Česká národní banka. Byznys finančních domů skokově zastavila opatření státu proti šíření koronaviru. Kromě pandemie srazil zisky i způsob, jakým se centrální banka pokusila zmírnit dopady pandemické paralýzy na ekonomiku.

Zdroj: e15.cz

ZE ZAHRANIČÍ

OECD čeká nejvyšší nezaměstnanost od krize ve 30. letech

Míra nezaměstnanosti v členských zemích Organizace pro hospodářskou spolupráci

a rozvoj (OECD) by se v letošním čtvrtém čtvrtletí měla vyšplhat na 9,4 procenta, což by znamenalo nejvyšší úroveň od velké hospodářské krize ve 30. letech minulého století. V případě příchodu druhé vlny koronaviru by mohla vystoupit až na 12,6 procenta. Vyplývá to z nejnovější studie OECD, dle které se nepočítá s návratem míry nezaměstnanosti na úroveň z období před příchodem koronavirové krize dříve než v roce 2022. V příštím roce by míra nezaměstnanosti podle studie měla činit 7,7 procenta, respektive 8,9 procenta v případě druhé vlny koronaviru. Na konci loňského roku dosahovala 5,3 procenta.

Zdroj: ČTK

Ruská ekonomika klesne o šest procent

Ruská ekonomika v letošním roce klesne o šest procent, nejvíce od roku 2009. Vyplývá to z odhadu Světové banky. Na ekonomický vývoj v zemi má negativní dopady koronavirová pandemie a pokles cen ropy. K růstu by se Rusko mělo vrátit v letech 2021 a 2022. Zdravotní krize způsobená pandemií nemoci covid-19 zpomalila podnikatelskou aktivitu v zemi, ale také poptávku po ropě, hlavní ruské vývozní komoditě. Míra nezaměstnanosti v Rusku pak prudce vzrostla v reakci na omezení pohybu zavedeném po celé zemi s cílem zabránit šíření covidu-19.

Zdroj: hybrid.cz

USA oficiálně oznámily konec ve Světové zdravotnické organizaci

Spojené státy oficiálně potvrdily odchod ze Světové zdravotnické organizace. Příslušné oznámení zaslal americký prezident Donald Trump generálnímu tajemníkovi OSN Antóniu Guterresovi, přičemž členství USA má skončit za rok, tedy 6. července 2021. Trump na WHO, která je jednou z agentur OSN, v posledních měsících opakovaně útočil, obviňoval ji z přílišné náklonnosti vůči Číně a tvrdil, že špatně zvládla reakci na pandemii covidu-19.

Zdroj: ČTK

Zahraněční obchod v květnu skončil s mírným přebytkem

Zahraněční obchod se zbožím v květnu nadále ovlivňovaly dopady opatření proti šíření koronaviru. Celkový objem vyvezeného a dovezeného zboží zůstal meziročně téměř o třetinu nižší. Obchodní bilance sice skončila mírným přebytkem, meziročně je to však značně horší výsledek. Největší propad bilance vykázal obchod s motorovými vozidly, jejichž vývoz klesl téměř o polovinu. Znovuotevření hranic a obnovování výroby se kladně projevilo v dynamice zahraničního obchodu, kdy v porovnání s dubnem došlo k růstu vývozu i dovozu.

Podle předběžných údajů ČSÚ hodnota vývozu meziročně klesla o 29,8 % na 232,1 mld. Kč a hodnota dovozu o 24,9 % na 230,8 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem 1,3 mld. Kč, který byl meziročně o 22,0 mld. Kč nižší. Za leden až květen dosáhl přebytek obchodní bilance 16,9 mld. Kč, což je o 71,2 mld. Kč méně než ve stejném období loňského roku. Vývoz byl meziročně nižší o 16,4 % a dovoz o 12,6 %.

Podle předběžných údajů **v pojetí pohybu zboží přes hranice** hodnota vývozu klesla meziročně o 25,7 % na 294,3 mld. Kč a hodnota dovozu o 19,8 % na 280,0 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem ve výši 14,3 mld. Kč, což je meziročně o 32,9 mld. Kč méně. Za leden až květen dosáhl celkový přebytek obchodní bilance 117,1 mld. Kč, což je o 91,0 mld. Kč méně než ve stejném období loňského roku. Vývoz byl meziročně nižší o 13,9 % a dovoz o 10,3 %.

Zdroj: ČSÚ, MPO

Výsledky maloobchodu v květnu pozitivně překvapily

Tržby maloobchodu v květnu ovlivnila především odložená spotřeba. Dařilo se hlavně prodejcům nepotravinářského zboží. Naopak méně lidí utrčeli za pohonné hmoty.

Maloobchodní tržby očištěné o kalendářní vlivy v květnu se zvýšily meziročně o 2,0 %, z toho za nepotravinářské zboží o 6,1 % a za potraviny o 0,4 %. Naopak za pohonné hmoty klesly o 9,4 %. Bez očištění se snížily o 0,7 %, z toho za potraviny o 1,5 % a za pohonné hmoty o 11,8 %, naopak za nepotravinářské zboží stouply o 2,6 %. Meziměsíčně se tržby po očištění o sezónní vlivy zvýšily o 11,6 %, v tom za pohonné hmoty o 20,5 %, za nepotravinářské zboží o 17,7 % a za potraviny o 2,0 %.

Nejvyšší zájem přetrvával o nákupy zboží přes internet a zásilkovou službu a o prodej výrobků pro domácnost. Naopak pokles tržeb zaznamenaly specializované prodejny s počítačovým a komunikačním zařízením, s výrobky pro kulturu, sport a rekreaci, s farmaceutickým, zdravotnickým a kosmetickým zbožím a s oděvy a obuví, kde došlo k propadu tržeb.

Maloobchodu se dařilo i v eurozóně, kde tržby v květnu zaznamenaly rekordní vzestup. Díky rušení opatření zavedených k zamezení šíření koronaviru se zvýšily o 17,8 procenta, oznámil v pondělí statistický úřad Eurostat. Je to nejprudší nárůst od roku 1999, kdy eurozóna začala tyto údaje zveřejňovat. Meziměsíční údaj za duben byl upraven na rekordních minus 12,1 procenta. V březnu se tržby snížily o 10,6 procenta. V celé Evropské unii se tržby v maloobchodě v květnu zvýšily o 16,4 procenta.

Zdroj: ČSÚ, HN, ČTK, MPO

Klíč k rychlejší transformaci české energetiky se jmenuje vítr

Bez zásadnějších nákladů zrychlit přechod na moderní energetiku a už v roce 2030 vyrábět 28 procent elektřiny z obnovitelných zdrojů. Takové jsou možnosti Česka podle studie Investice do obnovy a přeměny evropských uhelných regionů, kterou zveřejnila výzkumná organizace BloombergNEF.

Studie se zaměřuje na možnosti Bulharska, Česka, Polska a Rumunska urychlit s co možná nejnižšími náklady transformaci energetiky. Uvedené země spojuje energetický mix s převahou uhlí a rovněž chybějící harmonogram, který by stanovil, jakým tempem budou fosilní palivo opouštět. Národní plány čtveřice zemí jsou podle výzkumníků málo ambiciózní. U Česka studie zmiňuje nevyužitý potenciál větrných elektráren, jejichž instalovaný výkon by oproti národnímu klimaticko-energetického plánu mohl být více než čtyřnásobný. Zatímco národní plán do konce roku 2030 počítá s jedním gigawattem instalovaného výkonu, Bloomberg této technologii připisuje 4,4 gigawattu. Větrné turbíny by díky tomu mohly vyrábět 21 procent elektřiny z celkového tuzemského mixu, což je o šest procentních bodů více než podíl, se kterým Česko počítá pro veškeré obnovitelné zdroje.

Studie však podle ministerstva průmyslu neodpovídá na mnoho otázek. „Pokud nebere v potaz socioekonomická omezení, ale soustředí se pouze na návratnost investice, může být realita značně odlišná. Zda například větrné projekty získají lokální podporu, totiž není vůbec jisté,“ upozorňuje náměstek ministra průmyslu pro energetiku René Neděla. Kromě toho se Česko podle něho nemůže soustředit vždy jen na nákladově optimální variantu, ale v mnoha odhledech musí plnit řadu cílů z evropské legislativy a politiky, které s tímto přístupem nejsou vždy v souladu.

Zdroj: e15.cz, BloombergNEF

Nezaměstnanost v Česku stoupla na 3,7 procenta

Nezaměstnanost v červnu stoupla na 3,7 procenta z květnových 3,6 procenta, loni v červnu byla 2,6 procenta. Úřady práce ke konci června evidovaly 269 637 nezaměstnaných, nejvíce od února 2018. Počet volných pracovních míst stoupl meziměsíčně zhruba o 4 000 na 334 904. Oznámily to v úterý ministryně práce Jana Maláčová a Úřad práce ČR. Podle analytiků mírný červnový nárůst nezaměstnanosti neodpovídá hloubce propadu aktivity tuzemské ekonomiky. Shodli se, že skutečné dopady budou patrné až na podzim, kdy postupně poroste.

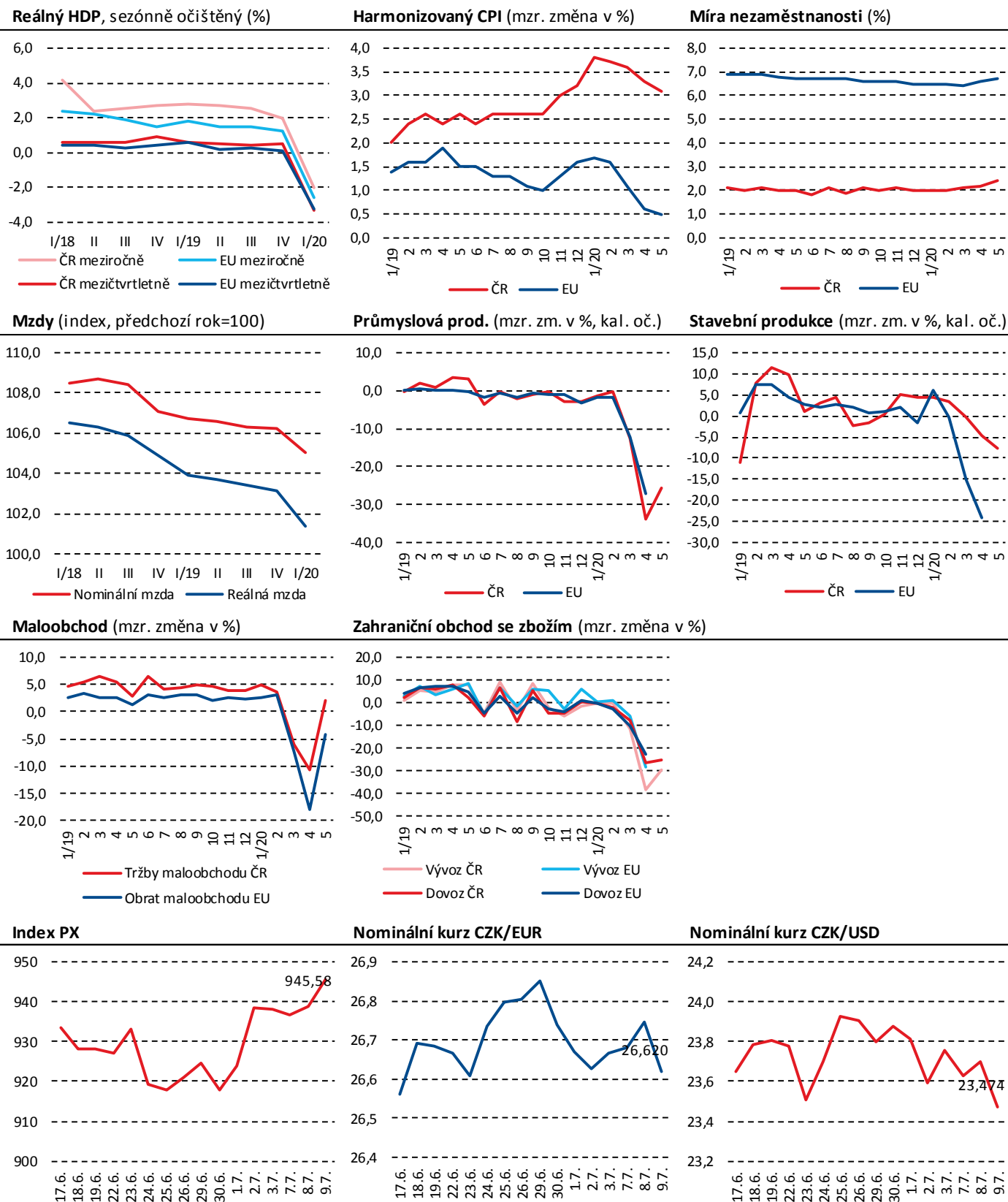
Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v červnu v Pardubickém kraji, konkrétně 2,6 procenta. Naproti tomu v Moravskoslezském kraji bylo bez práce 5,4 procenta obyvatel. Z regionů měly ke konci června nejnižší nezaměstnanost okresy Rychnov nad Kněžnou a Praha - východ, kde podíl lidí bez práce činil 1,8 procenta, respektive dvě procenta. Naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných zůstal na Karvinsku, kde stoupl na 8,1 procenta. **Z volných pracovních míst jich nejvíce, zhruba čtvrtinu z celkového počtu, nabízeli zaměstnavatelé v Praze.** Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 0,8 uchazeče.

V mezinárodním srovnání mělo Česko podle posledních dostupných dat evropského statistického úřadu Eurostat za květen nejnižší míru nezaměstnanosti v celé Evropské unii.

V srpnu Maláčová předloží balíček na podporu zaměstnanosti. Obsahovat má pravidla dlouhodobého kurzarbeitu, regulaci pracovních agentur či změnu rekvalifikací. Odstupné by také nemělo mít nově vliv na podporu v nezaměstnanosti. Nyní je možné ji pobírat až po vyčerpání peněz, které pracovník dostal při propuštění. Podpořit se má digitalizace úřadů práce. O podobě dlouhodobého kurzarbeitu jedná ministerstvo s odboráři a zaměstnavateli. Podle Maláčové by stát zaměstnancům při krácení pracovní doby kvůli krizi dorovnával mzdu. V době, kdy by firma pro ně neměla práci, by se vzdělávali či rekvalifikovali.

Zdroj: ČTK, čt24

Makroekonomická situace v ČR a EU27

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO